

Přístup k dětem V Dětském klubu Zajíček vychází ze zásad:

Respektovat a být respektován

Protože si uvědomujeme rizika výchovy založené na nerovném, mocenském vztahu mezi dospělými a dětmi, jako je autoritativní styl a také rizika a důsledky liberálního stylu výchovy, zaujala nás myšlenka českých psychologů Taťány a Pavla Kopřivových, o partnerském výchovném vedení, který je v souladu s pro nás přijatelným demokratickým stylem výchovy. Partnerský přístup, je založen na rovnocennosti a respektování důstojnosti. Právě o toto jde i u nás v Dětském klubu Zajíček. Všechny „tety“, které u nás jsou v denním styku s dětmi, absolvovaly kurz Respektovat a být respektován, který vychází ze stejnojmenné knížky autorů a lektorů P. Kopřivy, J. Nováčkové, D. Nevolové a T. Kopřivové. Pro lepší pochopení zde uvádíme ve zkratce „princip“ partnerského přístupu - respektovat a být respektován.:

Základem pro dobrou výchovu a vzdělávání je respekt a partnerský přístup

- *Hranice jsou nutné - jde ale o to, jak je vytváříme. Vymezování hranic ve výchově je naprosto nezbytné. „Neexistuje žádný rozumný důvod pro to, abychom se k dětem v zásadě chovali jinak než k dospělým, co do způsobů komunikace a slušného chování“. (Jana Nováčková)*
- *Proto jsme zde v DK spolu s dětmi stanovili pravidla společného soužití a využili techniky „vytváření pravidel společně s dětmi“*

Snažíme se vyvarovat neefektivním způsobům komunikace

Je bez výjimky výrazem mocenského nerespektujícího postoje k dítěti. Pro názornost pár neefektivních způsobů komunikace, kterým je lépe se vyhnout:

- *Ty zase (vždycky, nikdy, pořád)...! Kdybys aspoň...! (výčitky, obviňování)*
- *Měla by sis uvědomit, že... (poučování, vysvětlování, moralizování)*
- *Tohle jsi udělal/a špatně! (kritika, zaměření na chyby)*
- *Já (někdo) kvůli tobě... (lamentace, citové vydírání)*
- *Nedělej to, nebo se ti stane...! (zákazy, varování)*
- *Z tebe jednou vyrostete... (negativní scénáře, proroctví)*
- *On je takový... (nálepkování)*
- *Udělej... (pokyny)*
- *Okamžitě běž a udělej...! (příkazy)*
- *Přestaň..., nebo...! Běda, jestli...! (vyhrožování)*
- *Křik*
- *Podívej se na..., vezmi si příklad z ... (srovnávání, dávání za vzor)*
- *Já pro tebe..., a ty...! (poukazování na vlastní zásluhy)*
- *Ty snad chceš...? Copak ty nechceš...? (řečnické otázky)*
- *Ty jsi ale... (urážky, ponižování)*
- *To je náš génius! To ses teda vyznamenal! (ironie, shazování).*

Efektivní komunikační dovednosti a postupy

V knize Respektovat a být respektován je každá z komunikačních dovedností popsána velmi podrobně, čtenář zde najde i cvičení s klíčem, kde si může sám vyzkoušet jejich použití. Jak tedy na komunikaci s dětmi správně?

- *Vidím (slyším), že...* (**popis, konstatování**)
 - *Je potřeba...; Tohle děláme (tak a tak)...; Pomůže, když...; Když..., tak...* (**informace, sdělení**)
 - *Očekávám, že... Pomohlo by mi, kdyby...* (**vyjádření vlastních očekávání a potřeb**)
 - *Uděláš to tak... nebo tak...? Můžeš si vybrat.* (**možnost volby**)
 - *Jirko,...!* (**dvě slova**)
 - *Co s tím uděláme? A co si o tom myslíš ty?* (**prostor pro spoluúčast a aktivitu dětí**)
-
- Jednou ze základních komunikačních dovedností tohoto přístupu je **zvládnutí negativních emocí** nejen u dětí ale i sám u sebe. Před dětmi je dobré vyjadřovat své emoce především jako empatickou reakci a nebo já-výrok.
 - **Tresty** jako nutný výchovný prostředek nepatří do respektující, partnerské výchovy. Alternativní možností je zejména rozlišení trestu a přirozeného důsledku a povzbuzování dítěte ke spoluúčasti na řešení situace, v níž se zachovalo nesprávně.
 - **Když se dětem daří**, snažíme se jejich snahu podpořit a využít tak vnější a vnitřní motivace k další práci. „*Být přijímán, být respektován, mít dobrou sebeúctu patří mezi základní lidské potřeby. Platí o nich, že pokud nejsou v dětství dostatečně uspokojovány, dochází k poruchám vývoje osobnosti.*“
 - Opakem poslušnosti není neposlušnost, je jí **zodpovědnost**. Snažíme se tedy o propojení se základními lidskými principy a morálními hodnotami.
 - Snažíme se děti zapojit do řešení různých situací, které vyvstanou z jejich chování. Podněcujeme děti ke spolupráci a možnosti nalézt řešení z dané situace.
 - Děti u nás mají možnost volby a svobodného projevu v rámci pravidel.

Pravidla DK Zajíček

Uvádíme naše základní pravidla, která jsme spolu s dětmi stanovili:

Chodíme pomalu

Mluvíme potichu

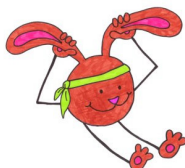
Uklízíme si po sobě hračky

Jsme tu kamarádi

Pozorně nasloucháme

Umíme mluvit, místo rukou používáme pusu

Věty, které používáme pro navození pravidel:

Co se může stát, když?

budeme v malém prostoru, kde jsou třeba stolky, běhat?

budeme všichni hlasitě mluvit?

nikdo nebude po sobě uklízet hračky?

se k sobě nebudeme chovat hezky?

někdo nebude poslouchat, co mu říkáme?

někoho bouchnu? Vyřeší se tím něco?

Možnost volby děti učí zodpovědnosti tím, že jim dovoluje dělat rozhodnutí a prožívat následky svých činů. Svoboda je pozitivní, činorodá, tvořivá.

Aby byl dodržován pořádek a harmonie, děti si mohou svobodně vybrat hru, hračku, jakýkoliv materiál nebo dělat jakékoliv cvičení, pokud respektují pravidla a svobodu ostatních, aby i ostatní mohli dělat totéž. Jakmile si dohrály, očekává se od nich, že hračku, pomůcku vrátí na své místo, takže ji bude moci nalézt a použít kdokoli jiný.